

תורה אור • פרשת בראשית • מאמר 11

בעטרה שעטרה לו אמו כי מצות התורה הן...

”בעטרה שעטרה לו אמו”

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/torah-ohr/bereishis/11](https://likuteitorah.com/he/torah-ohr/bereishis/11)

1 בעטרה שעטרה לו אמו כי מצות התורה הן תרי"ג מצות דאורייתא וז' מצות דרבנן שהם תרי"ך עמודי אור בחי' כתר ועטרה והוא מה שלמעלה מהשתלשלות.

"בעטרה שעטרה לו אמו": המצוות שבתורה הן 613 מצוות דאורייתא ושבע מצוות דרבנן, שהן 620 עמודי אור — בחינת כתר ועטרה; וזהו מה שלמעלה מסדר ההשתלשלות.

והנה עד"מ העטרה היא עשויה מאבנים טובות מאירים ומבהיקים מאד והרי גוף האבנים הם רק בחי' דומם אלא שמזככים אותם.

והנה, בדרך משל: הכתר עשוי מאבנים יקרות, המאירות ונוצצות מאוד; ואף על פי כן, עצם האבנים אינו אלא מבחינת הדומם, אלא שהן מזוככות.

2 ולפי שהוא דבר פלא שהדומם כאבן יאיר כ"כ [כל כך] ע"כ הם יקרים מאד ולכך ניתן לתכשיט על הראש אעפ"י [אף על פי] שהראש מעלתו נכבדת להיות שבו שוכן אור החכמה כו'

ומכיוון שיש כאן דבר מופלא — שאבן, דבר דומם, מאירה כל כך — האבנים יקרות מאוד; לכן היא משובצת כתכשיט על הראש, אף שמעמדו של הראש נכבד, שכן בו שורה אור החכמה וכו'.

וכך המצות נעשים בענינים גשמיים מבחי' ק"נ [קליפת נוגה] אלא ע"י הבירור נעשה זה דבר הפלא שהיש גשמי יהיה בטל לכן נעשה מזה עטרה ובחי' המשכת הכתר והוא לעילא מן שמשא כו':

כך גם המצוות נעשות באמצעות דברים גשמיים, מבחינת קליפת נוגה; אך על ידי הבירור מתרחש הדבר המופלא הזה: שהיש הגשמי נעשה בטל. לכן נעשית מכך עטרה, והמשכת בחינת הכתר, שהיא "לעילא מן שמשא" וכו'.

3 ביום חתונתו זו מ"ת [מתן תורה] כבר מבואר למעלה הטעם שנק' ביום חתונתו שהיא המשכת ח"ע [חכמה עילאה] מוחא כו' ובזה מתלבש כח התענוג שהוא פנימי [פנימיות / פנימית] הרצון כנ"ל.

"ביום חתונתו" — זו מתן תורה. כבר הוסבר לעיל מדוע הוא נקרא "ביום חתונתו": משום שזו המשכה של חכמה עילאה, בחינת "המוח" וכו'; ובתוכה מתלבש כוח התענוג, שהוא פנימיות הרצון, כנזכר לעיל.

ושמחת לבו זה בנין בהמ"ק [בית המקדש] פי' פתיחת הלב נק' שמחת לבו

"ושמחת לבו" [ביום] — זהו בניין בית המקדש. כלומר, פתיחת הלב נקראת "שמחת לבו".

משא"כ בגלות נקי חולת אהבה שאין הסיכוב והילוך רוח החיים מהלב אל האברים כדבעי וע"כ אומרת סמכוני כו' ע"י התורה שנקי רפואה כנ"ל.

ואילו בגלות [היא] נקראת "חולת אהבה", משום שהסיכוב והזרימה של רוח החיים מן הלב אל האברים אינם מתנהלים כראוי; ולכן היא אומרת: "סמכוני וכו'" — באמצעות התורה, הנקראת רפואה, כנזכר לעיל.

4 והנה התענוג והשמחה לכאורה ענין א' הם אבל באמת ב' ענינים המה

נראה שתענוג ושמחה הם עניין אחד, אך למעשה אלה שני ענינים.

כי עד"מ עשיר שיש לו מטמון כסף וזהב באוצרו הוא שמח וטוב לב אעפ"י [אף על פי] שאינו רואה אותו וגם אעפ"י [אף על פי] שהממון רחוק ממנו כמה מאות פרסאות.

למשל, אדם עשיר שיש לו אוצר של כסף וזהב במחסן שלו שמח וטוב לב, אף שאינו רואה אותו, ואף כשהממון נמצא במרחק של כמה מאות פרסאות [פרסה היא מידת מרחק עתיקה, כארבעה קילומטרים] ממנו.

אך להיותו יודע שישנם בשלימות בודאי אעפ"י [אף על פי] שמכוסה ונעלם הוא מעיניו עתה ישמח לבו מאד וזהו ענין ומהות השמחה שיכול להיות על הטוב אף כשהוא נעלם ומכוסה מעיניו.

אבל כיוון שהוא יודע שהאוצר נמצא שם בוודאות ובשלמות, אף שהוא מכוסה ונעלם מעיניו כעת, לבו שמח מאוד. וזהו עניינה ומהותה של השמחה: היא יכולה לבוא על טוב גם כשהוא נסתר ומכוסה מן העיניים.

אבל ענין התענוג והשעשועים אינו אלא דוקא כשרואה הדבר שמתענג ממנו בעיניו ממש כמו שעשוע האב עם בנו הוא דוקא כשרואהו בעיניו

אבל תענוג ושעשועים ישנם רק כאשר רואים ממש בעיניים את הדבר שממנו מתענגים — כמו שעשועיו של אב בבנו, שמתקיימים דווקא כשהוא רואה אותו בעיניו;

משא"כ מרחוק אינו שייך תענוג רק שמחה ולכן מברכין ברכת הראיה כשרואה אדם החביב לו כו'.

ואילו מרחוק אין מקום לתענוג אלא רק לשמחה. לכן מברכים את ברכת הראיה כשרואים אדם היקר לאדם וכו'.

5 והנמשל יובן בענין שמחה של מצוה דהנה טעמי תורה לא נתגלו עתה שאין עתה הגילוי רק שכך רצונו ית'.

והנמשל יובן בעניין השמחה שבקיום מצווה. טעמי התורה אינם מתגלים כיום, משום שכעת לא מתגלה אלא רצונו של ה'.

ולע"ל [לעתיד לבוא] יתגלו טעמי תורה בחיי ענג עליון שיש בכל מצוה אמנם גם עתה ידוע לנו שמלובש ונמשך בהמצוה מבחי' תענוג העליון

לעתיד לבוא יתגלו טעמי התורה — בחינת התענוג העליון שבכל מצווה. אולם גם עכשיו ידוע לנו ש[משהו] מבחינת התענוג העליון מתלבש במצווה ונמשך לתוכה,

רק שאין מהותו מושג ולכן יכול להיות מזה בחי' שמחה גדולה וכמ"ש בשמחה ובטוב לכב מרוב כל. אלא שמהותו אינה מושגת, ולכן יכולה לנבוע מכך שמחה גדולה, כמו שנאמר: "בשמחה ובטוב לכב מרוב כל".

כמו שהעשיר שמח מהמטמון אף שאינו רואהו בעיניו כו'. אך לע"ל [לעתיד לבוא] יתגלה מהות התענוג העליון וזהו ישקני מנשיקות פיהו.

כשם שהעשיר שמח על המטמון אף שאינו רואה אותו בעיניו, וכו'. אך לעתיד לבוא תתגלה מהותו של התענוג העליון, וזהו "ישקני מנשיקות פיהו".

6 ולכן בהמ"ק [בית המקדש] נקי שמחת לבו שהיה האור ג"כ מוסתר בארון וכפורת כו'. וכן תפלה באהו"ר [באהבה ויראה] הוא ג"כ רק השגת המציאות ולא המהות.

ולכן בית המקדש נקרא "שמחת לבו", שכן גם שם היה האור מוסתר בארון ובכפורתו וכו'. וכך גם תפילה מתוך אהבה ויראה היא רק השגה של [מציאות], ולא של מהותו.

אך ביום חתונתו זו מתן תורה נמשך בחי' תענוג אלא שמ"מ עכשיו אין התענוג בגלוי אבל "כיום חתונתו" — זהו מתן תורה — נמשכה בחינת התענוג; אלא שלמרות זאת, התענוג אינו גלוי כעת.

שמלובש ג"כ בהתלבשות בענינים גשמיים כ"א לע"ל [לעתיד לבוא] יתגלה מתוך הלבושים וע"ז נאמר וראנה בבחי' רא"י [ראיה] ממש כמ"ש ולא יכנף עוד כו' והיו עיניך רואות כו':

שכן גם הוא מלובש בלבוש של ענינים גשמיים; אלא שלעתיד לבוא הוא יתגלה מתוך הלבושים. ועל כך נאמר "וראנה" — בבחינת ראייה ממש, כמו שכתוב "ולא יכנף עוד" וכו', "והיו עיניך רואות" וכו'.

7 ועפ"ז [ועל פי זה] יובן המדרש (בפ' בראשית פ' כ"ז) ע"פ ויתעצב אל לבו אמר רבי ברכיה משל למלך שבנה פלטין ע"י אדריכל

לאור זאת יובן המדרש (בפרשת בראשית, פרשה כ"ז), על הפסוק "ויתעצב אל לבו": רבי ברכיה אמר: "משל למלך שבנה פלטין ע"י אדריכל".

ראה אותה ולא ערבה לו על מי יש לו להתכעס לא על אדריכל כך ויתעצב אל לבו עכ"ל [עד כאן לשונו].

"ראה אותה ולא ערבה לו על מי יש לו להתכעס לא על אדריכל כך ויתעצב אל לבו". עד כאן לשונו.

כי ממש"ל [ממה שכתוב לעיל] בענין וביום שמחת לבו זה בנין בהמ"ק [בית המקדש] שמדת מלכותו ית' נקראת לב שממנו נמשך החיות לכל האברים ואח"כ חוזרים הדמים מכל האברים אל הלב

כפי שהוסבר לעיל בענין "וביום שמחת לבו זה בנין בהמ"ק": מידת מלכותו יתברך נקראת "לב", שממנו נמשכת החיות לכל האברים, ולאחר מכן הדם חוזר מכל האיברים אל הלב.

כך בחי' מלכותך הוא מכ"ע [מלכות כל עולמים] שממנה נמשך השפעת החיות לבי"ע והוא בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] ואח"כ עולה האתעדל"ת [האתערותא דלתתא] מבי"ע לבחי' מלכות

כך גם בחינת "מלכותך", שהיא בחינת מלכות כל העולמים, שממנה נמשכת השפעת החיות [לעולמות] בריאה, יצירה ועשיה; וזוהי בחינת ממלא כל עלמין. לאחר מכן עולה אתערותא דלתתא מבריאה, יצירה ועשיה לבחינת מלכות.

ואתעדל"ת [ואתערותא דלתתא] זו הוא מ"ש ואהבת את הוי"ה אלקיך בכל לבבך כו'

ואתערותא דלתתא זו היא מה שנאמר: "ואהבת את הוי"ה אלקיך בכל לבבך" וכו'.

ולכן בנין בהמ"ק [בית המקדש] שבו מקריבים הקרבנות שהוא ענין העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] מבירור ק"נ [קליפת נוגה] ונפש הבהמית נקי שמחת לבו שהשמחה היא פתיחת הלב שעייז המ"ן [המ"ן נוקבין] נמשך מ"ד [מ"ן דוכרין] מבחי' סוכ"ע בממכ"ע [בממלא כל עלמין].

ולכן בנין בית המקדש, שבו מקריבים את הקרבנות — ענין של העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין, "מים נקביים", ההתערות העולה מן התחתון] מתוך בירור קליפת נוגה ונפש הבהמית — נקרא "שמחת לבו"; שכן השמחה היא פתיחת הלב, ועל ידה נמשכים מ"ד [מ"ן דוכרין, השפע הנמשך מלמעלה] מבחינת סובב כל עלמין לתוך ממלא כל עלמין.

8 ולכן ההפוך מזה היה בדור המבול שהיו מכעיסין ובאין. ה"ז [הרי זה] עדי"מ כמו שיש ח"ו [חס ושלום] קלקול בהאברים המונע סיבוב והילוך הדם מהלב אל האברים ומהאברים אל הלב כו' ועייז לא נמשך ג"כ מהמוח בהלב ונפסק הקשר כו'.

ולכן ההפך מכך אירע בדור המבול, שבני אותו דור היו מוסיפים להכעיס [אותו]. הדבר דומה, דרך משל, למצב שבו יש, חלילה, פגם באיברים המונע את זרימת הדם ואת תנועתו מן הלב אל האיברים ומהאיברים אל הלב וכו'; ובעקבות זאת גם השפע מהמוח ללב אינו נמשך, והקשר נפסק וכו'.

וכך הוא ענין ויתעצב אל לבו שלא נמשך האור בגילוי מבחי' סוכ"ע אל בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] הוא בחי' מלכות כו'.

וזהו עניינם של הדברים "ויתעצב אל לבו": האור לא נמשך בגילוי מבחינת סוכב כל עלמין אל בחינת ממלא כל עלמין, שהיא בחינת מלכות וכו'.

ולכן בפי' נח אחר שהקריב קרבן וכתב וירח ה' את ריח הניחוח כתי' [כתיב] ויאמר ה' אל לבו כו' והוא ע"ד מעין שנקרא בנין בהמ"ק [בית המקדש] מקום הקרבנות שמחת לבו כנ"ל:

ולכן בפרשת נח, לאחר שהקריב קרבן, וכפי שכתוב "וירח ה' את ריח הניחוח", כתוב "ויאמר ה' אל לבו" וכו'. וזה מעין עניינו של בניין בית המקדש, מקום הקרבנות, הנקרא "שמחת לבו", כנ"ל.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY-NC 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. בתי כנסת, מוסדות חינוך ומפעלים ללא כוונת רווח רשאים להעתיק, להדפיס ולהפיץ אותה בחופשיות, ולבקש תרומות לכיסוי עלות ההדפסה; אסור למכור אותה לעולם. יש לציין את הוצאת קה"ת ואת <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/> ואת [likuteitorah.com](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של [likuteitorah.com](https://www.likuteitorah.com) בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). להלן המקור: [/likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha](https://www.likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha) (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיום חגיגי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל-Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © [likuteitorah.com](https://www.likuteitorah.com)

מתוך [/likuteitorah.com/he/torah-ohr/bereishis/11/](https://www.likuteitorah.com/he/torah-ohr/bereishis/11/)

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק